

Onderwerp

Terugkoppeling opmerkingen en aandachtspunten Monitor Omgevingsvisie

Kern mededeling:

Op 18 januari 2023 is uw Staten tijdens de beeldvormende sessie over de Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks toegezegd dat alle gemaakte opmerkingen die zijn gemaakt in de beeldvormende sessie van januari 2022 en in de beeldvormende sessie van januari 2023 worden opgenomen in een mededeling waarbij wordt aangegeven wat er met de opmerkingen is gedaan.

Mededeling:

De Monitor Omgevingsvisie is één van de bouwstenen voor de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks. In juni 2021 is een eerste versie opgeleverd, die op 12 januari 2022 beeldvormend is besproken met Provinciale Staten. Afgesproken is de monitor om de 2 jaar te actualiseren. Bij de start van de ontwikkeling van de 2e editie is op 18 januari 2023 opnieuw beeldvormend met PS gesproken over de monitor. Hierin was ruimte voor specifieke wensen, behoeften en aandachtspunten waarmee wordt bijgedragen aan de ontwikkeling van deze Monitor. Bij deze behandeling is toegezegd dat alle gemaakte opmerkingen die PS heeft ingebracht in beide beeldvormende sessies worden opgenomen in een mededeling, waarbij wordt aangegeven wat er met de opmerkingen is gedaan.

Deze mededeling geeft daar invulling aan en gaat ook in op opmerkingen die in de Integrale Statencommissie van 6 juli 2022 ('Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie') en de beeldvormende sessie EMS van 1 september 2021 ('Evaluatietraject Omgevingsvisie') zijn gemaakt over de monitor Omgevingsvisie. In de bijlage is een document opgenomen waarin alle gemaakte opmerkingen en aandachtspunten zijn vastgelegd. Hierbij is aangegeven hoe hiermee wordt omgegaan en/of tot welke actiepunten dit leidt voor de doorontwikkeling van de monitor.

Vooraf merken wij op dat deze monitor is opgesteld op het niveau van de Omgevingsvisie. Provinciale Staten hebben zich in de Omgevingsvisie gericht op hoofdlijnen en ambities die in zeven opgaven zijn geformuleerd voor de lange termijn. De Monitor Omgevingsvisie biedt daarom inzicht in de voortgang op effectniveau en maatschappelijke ontwikkelingen. Voor het meer uitvoeringsgerichte niveau van één of meer Omgevingsprogramma's is deze Monitor niet opgesteld. Op basis van het advies van Lysias Advies om meer concretere doelen te formuleren – zowel in de Omgevingsvisie (lange termijn) als in Omgevingsprogramma's (kortere termijn) – zal bij de actualisering van de Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma's de monitor moeten worden aangepast. Waar mogelijk kunnen dan, naast de in deze Monitor gehanteerde effectindicatoren, meer prestatie-indicatoren worden toegevoegd indien ze geschikt zijn voor Provinciale Staten om daarmee te sturen of bij te sturen.

De opmerkingen vanuit Provinciale Staten richten zich op hoofdlijnen vaak op de volgende aspecten:

1. Het ontbreken van concrete doelen in de Omgevingsvisie heeft gevolgen voor monitoring. Hoe kan je breed geformuleerde doelen monitoren en de monitor gebruiken als sturingsinstrument? Moeten de doelen niet SMART'er geformuleerd worden?

Registratienummer

3070439

Datum

15 februari 2023

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Gaal, G. van

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3070439

2. Het ontbreken van indicatoren die direct te relateren zijn aan provinciale inzet (beleidsprestatie-indicatoren), en de wens om dergelijke indicatoren op te nemen en te koppelen aan het Omgevingsprogramma.
3. De actualiteit van de indicatoren uit de monitor.
4. De behoefte aan duiding en interpretatie van de cijfers. Hoe kan PS de cijfers interpreteren, zeker wanneer het doelbereik niet helder kan worden aangegeven?

Ten aanzien van deze punten kan het volgende worden aangegeven:

Ad 1:

Het grotendeels ontbreken van SMART doelen maakt het monitoren van doelbereik lastig. Slechts in een enkel geval – bijv. bij Energie – is dit op deze manier mogelijk. In andere gevallen geven indicatoren meer de richting aan van trends en ontwikkelingen die in relatie staan tot de ambities uit de opgaven. Dit geeft een *indicatie* over de mate waarin ontwikkelingen de juiste richting op gaan. Hiermee is de monitor een startpunt voor het gesprek. Gecombineerd met overige bouwstenen, kennis, ervaring, praktijk kan dit helpen in het maken van keuzes, bijvoorbeeld ten aanzien van de actualisatie van de Omgevingsvisie of binnen specifieke opgaven. In de monitor 2023 gaan wij, waar mogelijk, de koppeling tussen indicatoren en de doelstellingen nadrukkelijker naar voren laten komen. In de actualisatie van de Omgevingsvisie wordt – conform de aanbevelingen van Lysias Advies – een verdere concretisering gemaakt door doelen SMARTer te formuleren in een Omgevingsprogramma. Dit heeft vervolgens een doorwerking in de monitoring.

Ad 2:

De Monitor laat zien hoe het er ‘buiten’ in de provincie Flevoland voorstaat. Met indicatoren die gerelateerd zijn aan de ambities van de opgaven van de Omgevingsvisie. Het moet gezien worden als een blik naar buiten uit een raam. De Monitor brengt de stand van zaken en ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld, wat belangrijk kan zijn bij keuzes over provinciaal beleid. De monitor is vooral bedoeld als startpunt voor het gesprek tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten over deze keuzes. Doen we als provincie de goede dingen en doen we de goede dingen op de juiste manier?

Tegelijk is er een behoefte vanuit PS aan inzicht in de werking en effectiviteit van provinciaal beleid. Hiervoor kunnen beleidsprestatie-indicatoren een middel zijn. Zoals aangegeven onder Ad 1 worden bij de actualisatie van de Omgevingsvisie algemene doelen verder uitgewerkt en geconcretiseerd in een Omgevingsprogramma. Hieraan kunnen specifieke prestatie-indicatoren worden gekoppeld die meer direct te relateren zijn aan provinciaal beleid.

Ad 3:

De monitor is gepresenteerd als groeimodel, waarbij in de nul-meting nog niet voor alle opgaven de gewenste data beschikbaar was. Dit komt mede doordat voornamelijk gebruik is gemaakt van externe bronnen. Daarmee zijn we afhankelijk van de beschikbaarheid en actualiteit van data die door derden beschikbaar wordt gesteld. Dit heeft tot gevolg gehad dat op een aantal indicatoren – bijvoorbeeld innovativiteit van de agrofoodsector – gebruik is gemaakt van verouderde data. Sinds de nul-meting is door de provincie gewerkt aan het verbeteren van de beschikbaarheid en actualiteit van de indicatoren en dus de bruikbaarheid van de monitor. Dit zal in de tweede editie van de monitor tot uiting komen. Enkele concrete voorbeelden van nieuwe – en actuelere – indicatoren zijn: Innovativiteit van de agrofoodsector, bedrijfsafval, woon-werk balans, groen-blauwe ruimte.

Ad 4:

In de tweede editie van de monitor zal zowel in het rapport als in het dashboard een expliciete handleiding worden opgenomen waarin omschreven wordt hoe de cijfers geduid en geïnterpreteerd kunnen worden. Waar er sprake is van concrete doelen, zullen deze worden opgenomen in de grafieken zodat de mate van doelbereik direct inzichtelijk is.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

3070439

In de bijlage wordt specifiek ingegaan op opmerkingen, aandachtspunten en suggesties.

- URL naar het rapport van de eerste monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks:
https://www.omgevingsvisieflevoland.nl/wp-content/uploads/2021/07/Rapport_Monitor_Omgevingsvisie_Juni_2021.pdf
- URL naar het dashboard van de eerste monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks:
<https://feitelijkflevoland.nl/dashboard/dashboard-monitor-omgevingsvisie>

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Beantwoording vragen en suggesties PS – monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks	3074743	Ja
Handleiding Monitor Omgevingsvisie – Feitelijk Flevoland	3079587	Ja

Beantwoording vragen en suggesties PS Monitor Omgevingsvisie

- URL naar het rapport van de eerste monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks: https://www.omgevingsvisieflevoland.nl/wp-content/uploads/2021/07/Rapport_Monitor_Omgevingsvisie_Juni_2021.pdf
- URL naar het dashboard van de eerste monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks: <https://feitelijkflevoland.nl/dashboard/dashboard-monitor-omgevingsvisie>

Integrale Beeldvormende Sessie 12 januari 2022 – Opmerkingen en aandachtspunten met betrekking tot de Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
1.	Door diverse Statenleden werd de vraag gesteld in hoeverre de doelen uit de Omgevingsvisie FlevolandStraks (OVF) concreet zijn, en of deze niet SMART'er geformuleerd moeten worden. Hoe kan de Monitor zorgen voor sturingsmogelijkheden als doelen breed geformuleerd zijn? Dit leidt tot de bredere vraag welke sturingsfilosofie PS wil hanteren.	Doelen in de OVF zijn veelal niet geconcretiseerd, kwalitatief danwel kwantitatief. Lysias Advies adviseert dan ook meer concrete doelstellingen te formuleren bij de actualisatie van de OVF. Qua sturingsfilosofie adviseert Lysias: <i>“stuur de uitvoering van de OFV door het (periodiek bij te stellen) omgevingsprogramma (dat de basis is voor alle daarmee samenhangende vervolgactiviteiten gekoppeld aan een bijbehorende programmabegroting) en door één systeem van voortschrijdende monitoring (inclusief terugkoppeling naar visie dan wel programma). Vergroot ook de congruentie: de opgaven van de visie moeten sporen met die van het programma en de monitor”</i>.	Het overnemen van de aanbevelingen van Lysias Advies in de actualisatie van de OVF, werkt door in monitors die na de actualisatie van de OVF worden opgeleverd.
2.	In hoeverre komen actuele ontwikkelingen als stikstof en corona tot uiting, en of dit in een	De Omgevingsvisie Flevoland (OVF) richt zich op doelen en ambities voor de lange termijn. Indien crises aanleiding geven om de ambities	In de monitor 2023 worden een aantal indicatoren op de door Lysias gesuggereerde thema's meegenomen in een 'plus' gedeelte.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
	doorontwikkeling van de monitor zou moeten worden meegenomen.	op lange termijn bij te stellen, dan kan dat via evaluatie en actualisatie. Lysias Advies adviseert het toevoegen van drie nieuwe opgaven bij de actualisatie van de Omgevingsvisie, evenals de heroriëntatie van de opgaven Duurzame Energie en Landbouw Meerdere Smaken (LMS). De aanvullende opgaven zijn de woningbouwopgave, de wateropgave en de natuur & biodiversiteitsopgave. Ook wordt gesuggereerd op bepaalde thema's te verbreden, zoals van energie naar klimaat. Hierop vooruitlopend nemen wij deze onderwerpen alvast mee in de monitor. Vanuit de OVF zijn voor deze thema's echter nog geen concrete doelen geformuleerd; uitspraken over doelbereik zijn dan ook lastig	Deze indicatoren worden gebaseerd op bestaande beleidsdocumenten, actieplannen, nota's en de daarin opgenomen doelen. Dit onderdeel zal in omvang wat beperkter zijn dan de monitoring van de 7 bestaande opgaven. In volgende monitoren wordt de geactualiseerde OVF en de daarin geformuleerde doelen als uitgangspunt gehanteerd. Evenals de ontwikkeling van beleidsprestatie-indicatoren, te koppelen aan een nieuw Omgevingsprogramma (zie ook opmerking 1, 13). Op termijn kan de keuze worden gemaakt om de scope van de monitor monitor breder te maken dan alleen de OVF. Om zo versnippering van monitors te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is de brede basismonitor Noord-holland. In een bredere monitor is het mogelijk om constant nieuwe, actuele thema's op te nemen. De huidige monitor gaat puur over de OVF en kijkt daarom enkel naar opgaven in de OVF.
3.	Kan worden verkend of het in de doorontwikkeling mogelijk is iets te zeggen over het versimpelen van (ruimtelijke) regels in de praktijk, bijvoorbeeld op een meer kwalitatieve manier en in samenwerking met regionale partners.	Dit komt impliciet reeds terug onder de opgave 'Ruimte voor Initiatief'. In de monitor zou explicieter ingegaan kunnen worden of er op dit vlak resultaten worden geboekt of vermindering van bijv. regeldruk wordt geconstateerd. Op dit moment is de	Na de invoering van de omgevingswet kan er worden gekeken wat de impact is van het versimpelen van (ruimtelijke) regels en of het reëel en van toegevoegde waarde is om hier op te monitoren.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		Omgevingswet nog niet ingevoerd, dus in de tweede monitor (publicatie Q2 2023) kan hier geen uitspraak over worden gedaan. Aandachtspunt is verder dat een dergelijke aanpak origineel of nieuw (kwalitatief cq kwantitatief) onderzoek vereist. Hierbij moet worden overwogen of de benodigde tijd, capaciteit en eventuele investeringen opwegen tegen de te verkrijgen inzichten.	
4.	De suggestie werd gedaan om duidelijker te maken dat de monitor maatschappelijke trends in kaart brengt, en geen beleidsprestaties meet.	De suggestie om dit duidelijk voor het voetlicht te brengen nemen we over, dit is een belangrijk onderscheid.	In de monitor 2023 benadrukken wij via een aparte paragraaf en middels een figuur de focus van de monitor: (maatschappelijke) ontwikkelingen in relatie tot de doelstellingen, en geen beleidsprestaties. Ook in het dashboard nemen we dit in een inleidende tekst op.
5.	Wat wordt er gedaan met de uitkomsten van de monitor, en in hoeverre dit instrument beter zou kunnen worden benut.	De monitor heeft een signalerende en agenderende rol. Daarmee bedoelen we dat de monitor trends en ontwikkelingen signaleert – in relatie tot de ambities uit de OVF – die aanleiding kunnen zijn voor verdere vragen, verkenningen, verdiepingen of evaluaties. Het is hiermee één van de informatiebrokken die PS kan gebruiken bij het nadenken over, maken van of bijstellen van bepaalde beleidskeuzes. De monitor is nadrukkelijk het startpunt voor het gesprek: een middel om wat licht te schijnen op het behalen van onze maatschappelijke ambities. In combinatie met aandacht voor context, het	In de monitor 2023 geven wij meer duiding bij de interpretatie en gebruik van de monitor en het online dashboard. Dit doen wij door het opnemen van een specifieke paragraaf over het gebruik van de monitor. Daarnaast gaan wij in Feitelijk Flevoland ook teksten opnemen over het gebruik van de monitor. In één van de deelgroepen van de beeldvormende sessie van 12 januari 2023 werd de suggestie gedaan de monitor op te nemen in het inwerkprogramma voor

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		verhaal achter de cijfers en praktijkervaringen kan dit leiden tot handelingsperspectief. De monitor kan worden gebruikt door PS, beleidsmedewerkers en derden om de voortgang en 'de staat' van Flevoland te zien. De resultaten zijn verwerkt in het online dashboard 'monitor OVF' op Feitelijk Flevoland . Hier kunnen gebruikers ook zelf aan de slag met de data: onder andere voor het maken van grafieken, analyses en vergelijkingen. Dit instrument zou beter kunnen worden benut en beter onder de aandacht gebracht kunnen worden.	Statenleden. Nagegaan wordt in hoeverre dit haalbaar is.
6.	Wat wordt bedoeld met de monitor als instrument en niet als evaluatie?	De monitor is een instrument om structureel zicht te houden op de mate waarin ambities van de Omgevingsvisie worden bereikt. Het monitoren doen we voornamelijk tijdens en gedurende de looptijd van opgaven en de Omgevingsvisie. Hierdoor kan tijdig worden bijgestuurd waar nodig. Via de monitor OVF brengen we de voortgang van de opgaven van de OVF als geheel in beeld door relevante maatschappelijke trends en ontwikkelingen te monitoren. Het laat de trends en ontwikkelingen in Flevoland zien in relatie tot de gestelde ambities. Met andere	Geen actie monitor.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		woorden: voor de stippen op de horizon wordt in beeld gebracht of we op koers liggen. Met evalueren wordt het resultaat, maar ook processen, tegen het licht gehouden en beoordeeld. Ook wordt hierbij naar verklaringen gezocht. Dit gebeurt meestal na afloop, maar kan ook tussentijds. De Tussenrapportage van Lysias Advies is hiervan een voorbeeld.	
7.	Moeten de doelstellingen ook worden geëvalueerd.	Zie opmerking 1. Voor evaluatie zijn andere instrumenten nodig dan een monitor.	
8.	Enerzijds kijken we naar algemene ontwikkelingen, maar baseren we het wel op de ambities?	De monitor laat trends en ontwikkelingen (algemeen) in Flevoland zien in relatie tot de gestelde ambities uit de OVF. Deze ambities zijn het vertrekpunt geweest voor het selecteren van indicatoren: welke indicatoren kunnen ons meer informatie geven over de mate waarin ambities worden bereikt?	Geen actie monitor.
9.	Gaan we het versimpelen van de regels van de omgevingswet terug zien in de monitor?	Zie opmerking 3	
10.	Is het mogelijk om meer input op te halen door middel van interviews?	Ja, dit is mogelijk. De insteek is niettemin om zoveel mogelijk gebruik maken van reeds beschikbare data en monitoringssystemen. Bij het identificeren van indicatoren en databronnen wordt gepoogd gebruik te maken van reeds beschikbare data, het liefst van bronnen als het CBS – mits beschikbaar op regionaal/Flevolands niveau.	Voorlopig geen actie monitor. Dit is een overweging die wij meenemen in de uitwerking van komende monitoren, maar deze zal in de tweede editie nog niet worden ingezet omwille van tijd en capaciteit.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		Wanneer dit niet toereikend is om zicht te geven op de mate waarin doelen en ambities worden bereikt, wordt overwogen om op een meer kwalitatieve manier – bijvoorbeeld interviews - informatie op te halen. Aandachtspunt hierbij is dat het inzetten van interviews doorgaans meer tijd en capaciteit kost dan de hierboven beschreven aanpak.	
11.	Wat is de samenhang met SDG's en brede welvaart.	De Uitwerkingsagenda 2 stelt dat we met de monitor zoveel mogelijk aansluiten bij bestaand Europees en nationaal beleid, middels gezamenlijke doelen en meetinstrumenten. Op het gebied van de leefomgeving bieden de Sustainable Development Goals (SDG's) en het Brede Welvaart concept hier mogelijkheden toe. Verschillende thema's en daaraan gekoppelde indicatoren in de monitor OVF komen ook terug in de monitor Brede Welvaart van het CBS, of de monitor Brede Welvaart van de Rabobank en de UU. Laatstgenoemde monitor is ook betrokken in de monitor OVF van 2021, in het hoofdstuk 'Krachtige Samenleving'. Het voornemen is dit opnieuw te doen, waarbij wordt heroverwogen of aansluiting bij de monitor van het CBS wenselijk is.	In de monitor 2023 laten wij het brede welvaartsbegrip prominenter naar voren laten komen. Verder heroverwogen we de keuze voor de Brede Welvaartsindicator van de Rabobank en UU, en bekijken we welke voor- en nadelen de Brede Welvaartsmonitor van het CBS heeft.

Integrale Statencommissie 'Startnotie actualisatie OVF' 6 juli 2022 - Opmerkingen en aandachtspunten met betrekking tot de Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
12.	De monitor is niet gebaseerd op actuele gegevens en geeft geen compleet beeld	Ten aanzien van <i>actualiteit</i>: De monitor is gepresenteerd als groeimodel, waarbij in de nul-meting nog niet voor alle opgaven de gewenste data beschikbaar was. Dit komt mede doordat voornamelijk gebruik is gemaakt van externe bronnen. Daarmee zijn we afhankelijk van de beschikbaarheid en actualiteit van data die door derden beschikbaar wordt gesteld. Dit heeft tot gevolg gehad dat op een aantal indicatoren – bijvoorbeeld innovativiteit van de agrofoodsector – gebruik is gemaakt van verouderde data. Sinds de nul-meting is door de provincie gewerkt aan het verbeteren van de beschikbaarheid en actualiteit van de indicatoren en dus de bruikbaarheid van de monitor. Dit zal in de tweede editie van de monitor tot uiting komen. Enkele concrete voorbeelden van nieuwe – en actuelere - indicatoren zijn: Innovativiteit van de agrofoodsector, bedrijfsafval, woon-werk balans, groen-blauwe ruimte. Ten aanzien van een <i>compleet beeld</i>: De monitor beoogt niet een compleet beeld te geven. Per opgave wordt een selectie cq keuze gemaakt van een beperkt aantal kernindicatoren met de meeste zeggingskracht in relatie tot de ambities.	In de monitor 2023 worden enkele nieuwe indicatoren gepresenteerd waarvoor actuelere data beschikbaar is. Enkele voorbeelden zijn hiernaast genoemd. Binnen de beschikbare tijd en capaciteit blijven we voor de beschikbaarheid en actualiteit van cijfers voornamelijk afhankelijk van externe bronnen. Bij het opnemen van nieuwe indicatoren is enige voorzichtigheid geboden: voor het volgen van trends is het van belang zoveel mogelijk te streven naar consistentie in de manier waarop ambities worden gemeten. Het vinden van een balans tussen enerzijds consistentie en anderzijds flexibiliteit om te verbeteren is hierbij van belang.

13.	Worden de PS niet buitenspel gezet zonder omgevingsprogramma (en monitoring van een omgevingsprogramma). Dit komt ook naar voren uit het advies van Lysias.	In het kader van de evaluatie OVF heeft Lysias Advies geconstateerd dat de werking van de OVF kan worden verbeterd met het oog op de sturing vanuit Provinciale Staten. Daartoe is een aantal aanbevelingen opgenomen, zoals het opnemen van meer concrete doelen op visieniveau en in de uitwerking daarvan in een Omgevingsprogramma met doelen en resultaten en middelen. Bovendien wordt geadviseerd de uitvoeringstructuur van de OVF te verbeteren, zodat zicht ontstaat op de voortgang en uitvoering. Deze instrumenten zorgen voor een goede positie van PS op de sturing en bijsturing van deze visie. De opstelling van een actueel Omgevingsprogramma is gekoppeld aan de actualisering van de OVF.	Voor deze monitor OVF 2023 wordt op dit onderdeel geen actie ondernomen. Na actualisatie van OVF en een eventueel Omgevingsprogramma ligt verwerking in een Monitor voor de hand.
-----	---	---	---

Beeldvormende Sessie EMS 'Evaluatietraject OVF' 1 september 2022 - Opmerkingen en aandachtspunten met betrekking tot de Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
14.	Wat is de rol van de monitor?	Zie opmerking 5	
15.	De monitor focust zich op een paar specifieke onderwerpen en niet op het bredere beleid. Missen wij niet op deze manier ontwikkelingen. Is de monitor daarmee wel volledig en actueel genoeg of een moment opname van losse feitjes?	De monitor is nadrukkelijk een monitor van de Omgevingsvisie FlevolandStraks en de daarin opgenomen 7 opgaven. Dit zijn inderdaad specifieke opgaven, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het huidige omgevingsprogramma. Het vigerende omgevingsprogramma bestrijkt een veel breder terrein dan de Omgevingsvisie FlevolandStraks.	Zie de acties bij opmerkingen 2 en 12.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		Voor de vragen over volledigheid en actualiteit wordt verwezen naar opmerking 12. Aanvullend kan worden opgemerkt dat de provincie meer aan monitoring doet. Daarvoor is al eerder verwezen naar Feitelijk Flevoland, waar tal van onderwerpen getoond worden.	
16.	Meerdere statenleden geven aan graag betrokken te zijn bij de evaluatie van de OVF (Lysias Advies), het herijken van de OVF en bij het herijken van de indicatoren van de monitor van de OVF. Bij voorkeur in een werksessie.	In de beeldvormende sessie van 18 januari 2023 is PS betrokken bij de actualisatie van de monitor OVF en hebben zij de kans gekregen mee te denken over monitoring in het algemeen en meer specifieke indicatoren. Er was ruimte voor aandachtspunten, bedenkingen, en specifieke behoeften.	Ingebrachte punten tijdens de sessie worden betrokken bij de actualisatie van de monitor.
17.	Is dit de eerste keer dat de monitor is opgesteld?	De eerste monitor is gepubliceerd in juni 2021 en met PS gedeeld. Op 12 januari 2022 heeft een beeldvormende sessie over de monitor Omgevingsvisie 2021 plaatsgevonden, hoewel de monitor ook in andere vergaderingen – bijvoorbeeld op 1 september 2022 over het evaluatietraject in brede zin – is aangehaald door PS. Conform de afspraak die bij de eerste Monitor is gemaakt brengen wij de monitor om de 2 jaar uit. Inmiddels werken wij aan de actualisatie voor 2023.	
18.	Bij LMS wordt er vooral gefocust op biologische boeren en de data bij innovatie in de landbouw is verouderd.	De opgave LMS uit de OVF richt zich op een wendbare, weerbare en duurzame agrofoodsector. Biologische landbouw is een	In de monitor 2023 worden de indicatoren opnieuw kritisch bekeken. De indicator over innovatie in de landbouw, waarvoor de data

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
		manier om duurzaamheid in de agrofoodsector te benaderen. Voor het meten van wendbaarheid en weerbaarheid wordt gekeken naar de agrofoodsector in brede zin, en ligt de focus niet op biologische landbouw.	verouderd was, wordt vervangen door een indicator waarvoor actuelere (2022) data beschikbaar is.

Integrale Beeldvormende sessie 'actualisatie monitor OFV' 18 januari 2023 – Opmerkingen en aandachtspunten met betrekking tot de Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
19.	Heeft een monitor zin als je de doelen niet helder hebt.	Provinciale Staten hebben de OFV vastgesteld als een visie op hoofdlijnen met ambities en beoogde effecten op de lange termijn. Dat biedt gedurende deze vele jaren alle ruimte voor aanpassingen. De visie is flexibel en adaptief bedoeld en wordt daarom periodiek tegen het licht gehouden. Zo is ook deze eerste evaluatie ingestoken. De doelen en ambities voor de opgaven zijn niet concreet maar meer als ambities voor de lange termijn geformuleerd. Zie hiervoor ook het antwoord op opmerking 1. Monitoring kan dan nog steeds zinvol zijn maar heeft een meer kwalitatief dan kwantitatief karakter: door relevante trends/ontwikkelingen in kaart te brengen die samenhangen of relevant zijn voor het bereiken van ambities, wordt een indicatie gegeven van de mate waarin ambities worden bereikt. Dit is in de eerste monitor ook voor veel opgaven omschreven. In die gevallen wordt meer de richting van ontwikkelingen (positief c.q. negatief ten aanzien van gestelde ambities) omschreven dan het expliciete doelbereik. Dit laatste is in een enkel geval mogelijk.	Zie opmerking 1. Verder: In de monitor 2023 gaan wij, waar mogelijk, de koppeling tussen indicatoren en de doelstellingen nadrukkelijker naar voren laten komen. Ook laten wij waar relevant doelen en ambities terug komen in grafieken, maar gezien het ontbreken van SMART doelen bij diverse opgaven is niet altijd een uitspraak over doelbereik mogelijk. Niettemin proberen we daarnaast in de rapportage de mate van doelbereik zoveel mogelijk te duiden. Na de actualisatie van de OFV en omgevingsprogramma verwachten wij in volgende monitoren ná de actualisatie meer duiding te kunnen geven over het doelgebruik, gezien het voornemen om doelen te concretiseren (zie opmerking 1). In de monitor 2023 nemen wij een specifieke paragraaf op over hoe de monitoring het best als instrument benut kan worden.
20.	Er mist een deel van de informatie en bij een ander deel mist de	Zie opmerking 12 en 15.	Zie opmerking 12

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
	relevantie. De actualiteit van data is belangrijk.		
21.	Er is behoefte aan duiding van de resultaten. Waar gaan de cijfers over, wat zeggen ze en wat kan je er mee.	Zie opmerking 5 en 19.	Zie opmerkingen 5 en 19.
22.	Is het mogelijk doelen – waar beschikbaar en concreet -toe te voegen in grafieken en teksten. Koppel de cijfers aan doelen.	Zie opmerking 19.	Zie opmerking 19.
23.	Is het mogelijk om bij gebrek aan data zelf onderzoek uit te voeren.	Ja, dit is mogelijk, maar heeft zijn beperkingen, waarbij de meerwaarde ten opzichte van de inzet en middelen die dit vraagt (tijd, capaciteit, budget) goed moet worden afgewogen. Ook moet rekening worden gehouden met de enquêtedruk en administratieve lastendruk bij burgers en bedrijven. Verder: zie antwoord op opmerking 10.	Zie opmerking 10.
24.	Is het mogelijk om een handleiding / aanbevelingen voor het praktisch gebruik van de monitor toe te voegen.	Ja, dit is mogelijk. Zie ook opmerking 4 en 5.	In de monitor 2023 nemen we dit op. Zie ook opmerking 4 en 5.
25.	De drie toevoegingen uit het Lysias rapport lijken logische toevoegingen. De relevantie hiervan is duidelijk. Voor de plusthema's liggen beleidsstukken met daarin soms concrete doelen. Integraliteit van het totale plan als basis houden. Waar mogelijk de nieuwe thema's inpassen bij	Zie opmerking 2.	Zie opmerking 2.

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
	huidige onderwerpen i.p.v. uitlichten.		
26.	Alles is te meten, maar is alles ook relevant. Gebruik je de monitor om beleid bij te stellen of te ontwikkelen? Is het een graadmeter voor beleid.	De monitor geeft geen directe beleidsprestaties weer, en is daarmee geen graadmeter voor beleid. Niettemin kan de monitor gebruikt worden om beleid bij te stellen of te ontwikkelen. In de beantwoording van opmerking 5 staat omschreven hoe de monitor op deze manier kan worden gebruikt.	Dit leidt niet tot directe acties voor de monitor van 2023, maar conform de aanbevelingen van Lysias Advies wordt na actualisatie van de Omgevingsvisie wel bekeken in hoeverre beleidsprestatie-indicatoren gekoppeld kunnen worden aan een geactualiseerd Omgevingsprogramma. Dit zou dan wel een directere graadmeter voor beleid zijn.
27.	Wat is de verbetering t.o.v. de eerste versie. Wat is de meerwaarde? Is er meer data beschikbaar, is er meer actuele data beschikbaar?	De eerste versie was een nulmeting. Door continuïteit te creëren in monitoring ontstaat er een steeds duidelijker beeld over de voortgang van de ambities uit de OVF. Zo is het in de tweede monitor mogelijk om de ontwikkeling van indicatoren t.o.v. de eerste monitor weer te geven. Voor de opmerking over actualiteit van de data, zie opmerking 12.	In de monitor 2023 geven wij expliciet de voortgang van indicatoren t.o.v. de monitor 2021 weer. Ook vermelden wij welke nieuwe indicatoren zijn ontwikkeld en welke extra data beschikbaar is (zie ook de actie horend bij opmerking 12).
28.	Is het mogelijk om ook kwalitatief onderzoek uit te laten voeren om meer duiding te krijgen.	Zie opmerking 10.	
29.	In de algemeenheid hebben leden van PS het gevoel dat het ontbreekt aan voortgangsrapportages. Hoe weten zij waar ze nu precies	Deze opmerking heeft geen betrekking op de monitor specifiek. Op diverse terreinen worden regelmatig voortgangsrapportages aangeboden. Ook zou in de Jaarstukken een integraal beeld moeten ontstaan. Desondanks kan het gevoel van	In de monitor 2023 wordt – indien rapportages beschikbaar zijn – per thema verwezen naar relevante themaspecifieke voortgangsrapportages, monitors en

Nr.	Opmerking / vraag	Antwoord	Actie
	staan. Zij hebben het gevoel dat voortgang langzaam gaat en krijgen hier weinig informatie over.	onvoldoende zicht blijven. Deze opmerking kan wellicht worden betrokken bij de werkgroep die zich over de P&C-documenten buigt.	dashboards. Denk hierbij aan de voortgangsrapportage Duurzame Energie 2022 ¹ .
30.	PS heeft een aantal mogelijke indicatoren meegegeven in de deelgroepen: Energiearmoede, Energielabels, Opwek inwoners vs. Opwek Windmolens, Woningvoorraad en plancapaciteit, Betaalbaarheid wonen en Afval per capita	De indicatoren afval per capita en ontwikkeling van de woningvoorraad zijn reeds in de monitor opgenomen, op deze indicatoren kan een ontwikkeling worden getoond t.o.v. de vorige monitor. De overige suggesties worden getoetst en indien geschikt en relevant opgenomen (zie actie).	Wij gaan verkennen of de genoemde indicatoren gekoppeld kunnen worden aan doelstellingen vanuit de Omgevingsvisie en of hiervoor actuele, betrouwbare en in de tijd beschikbare data voor is. Waar mogelijk en relevant voegen we de genoemde indicatoren toe aan de monitor.

¹ <https://stateninformatie.flevoland.nl/Documenten/DOCUVITP-3033820-v5-Mededeling-Voortgangsrapportage-Duurzame-Energie-2022.PDF>

Handleiding Monitor Omgevingsvisie – Feitelijk Flevoland

Algemeen

Over Feitelijk Flevoland

Flevoland ontwikkelt zich snel. Om actuele trends en ontwikkelingen te monitoren heeft de provincie Flevoland de website Feitelijk Flevoland ontwikkeld. Wilt u weten hoeveel inwoners Flevoland heeft, nu en in de toekomst? Of werkt u aan maatschappelijke vraagstukken in Flevoland? Feitelijk Flevoland geeft u informatie over de provincie Flevoland en haar zes gemeenten. Op basis van actueel onderzoek, cijfers en analyses. Feitelijk Flevoland laat zien waar de kansen en uitdagingen liggen en biedt input voor plannen of beleid.

Website én databank

Feitelijk Flevoland biedt honderden indicatoren aan, verdeeld over verschillende thema's en diverse monitors. In de databank vindt u cijfers die u eenvoudig met elkaar kunt vergelijken. Deze cijfers kunt u downloaden. Ook kunt u tabellen en grafieken maken voor eigen gebruik. In de databank is een handleiding beschikbaar, die u kunt raadplegen om de juiste data te vinden.

Feitelijk Flevoland biedt u hiermee inzicht in maatschappelijke opgaven en maakt het mogelijk om verdere analyses uit te voeren op basis van de aangeboden cijfers.

Hoe actueel is de informatie op Feitelijk Flevoland?

De actualiteit van de cijfers wordt bepaald door de actualiteit van de bron (bijv. het CBS, UWV of GGD) en de bewerking die nodig is om de data op de website aan te bieden. We doen er alles aan om Feitelijk Flevoland actueel, volledig en juist te houden. Komt u toch iets tegen wat niet goed of verouderd is, dan vinden wij het fijn als u ons dat laat weten.

Basis voor het gesprek

Feitelijk Flevoland wil het gesprek over het huidige en toekomstige Flevoland faciliteren door middel van cijfers, trends en analyses. Feitelijk Flevoland is dan ook niet alleen een monitoringsinstrument, maar ook een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan. Welke thema's spelen er nu? Waar gaat het goed met de regio en welke uitdagingen liggen er? Wat zijn aanknopingspunten voor beleid? Feitelijk Flevoland wil de feitelijke basis vormen voor het denken (én doen) over de maatschappelijke opgaven in de provincie Flevoland.

Voor wie is Feitelijk Flevoland?

Feitelijk Flevoland is te gebruiken voor iedereen die meer wil weten over de regio en de maatschappelijke opgaven. Dat zijn zowel bestuurders en medewerkers van de provincie en gemeenten, maar ook kennisorganisaties, onderzoeksbureaus, ondernemers, studenten en geïnteresseerde burgers. De informatie is goed te benutten als input voor beleidsontwikkeling, verantwoording en onderzoek. We stimuleren het hergebruik van deze data: de data is dan ook eenvoudig te downloaden via de databank, en wordt op termijn via een API aangeboden.

Initiatief van de Provincie Flevoland

Feitelijk Flevoland is ontwikkeld in opdracht van de provincie Flevoland door ABF Research. Het team Onderzoek en Beleidsinformatie (OBI) van de provincie Flevoland beheert en onderhoudt Feitelijk Flevoland. Vragen of verbeteringsuggesties? Neem contact op met OBI via onderzoek@flevoland.nl.

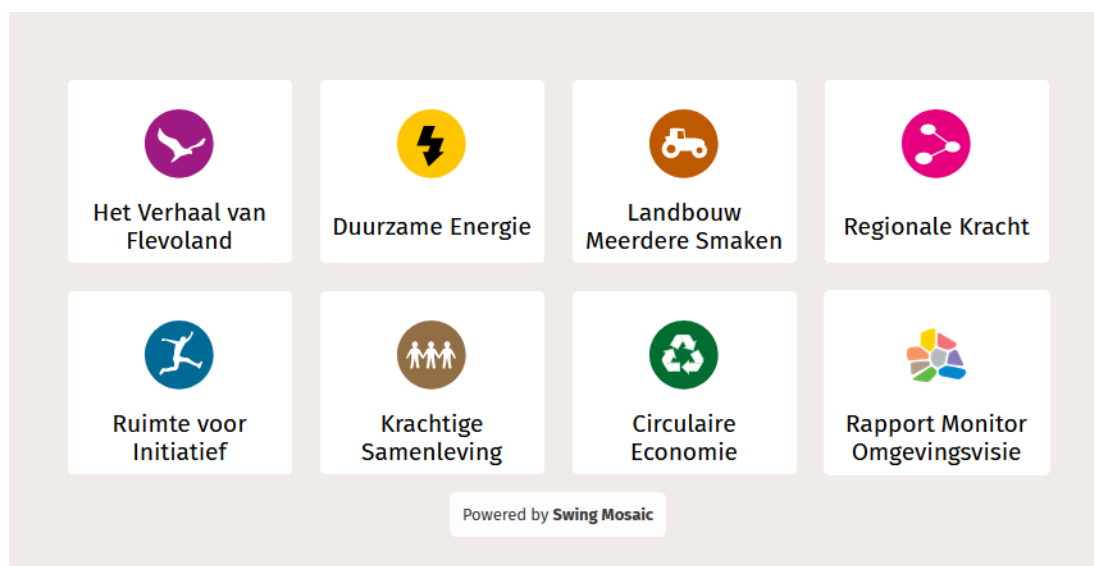
Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks

Homepage

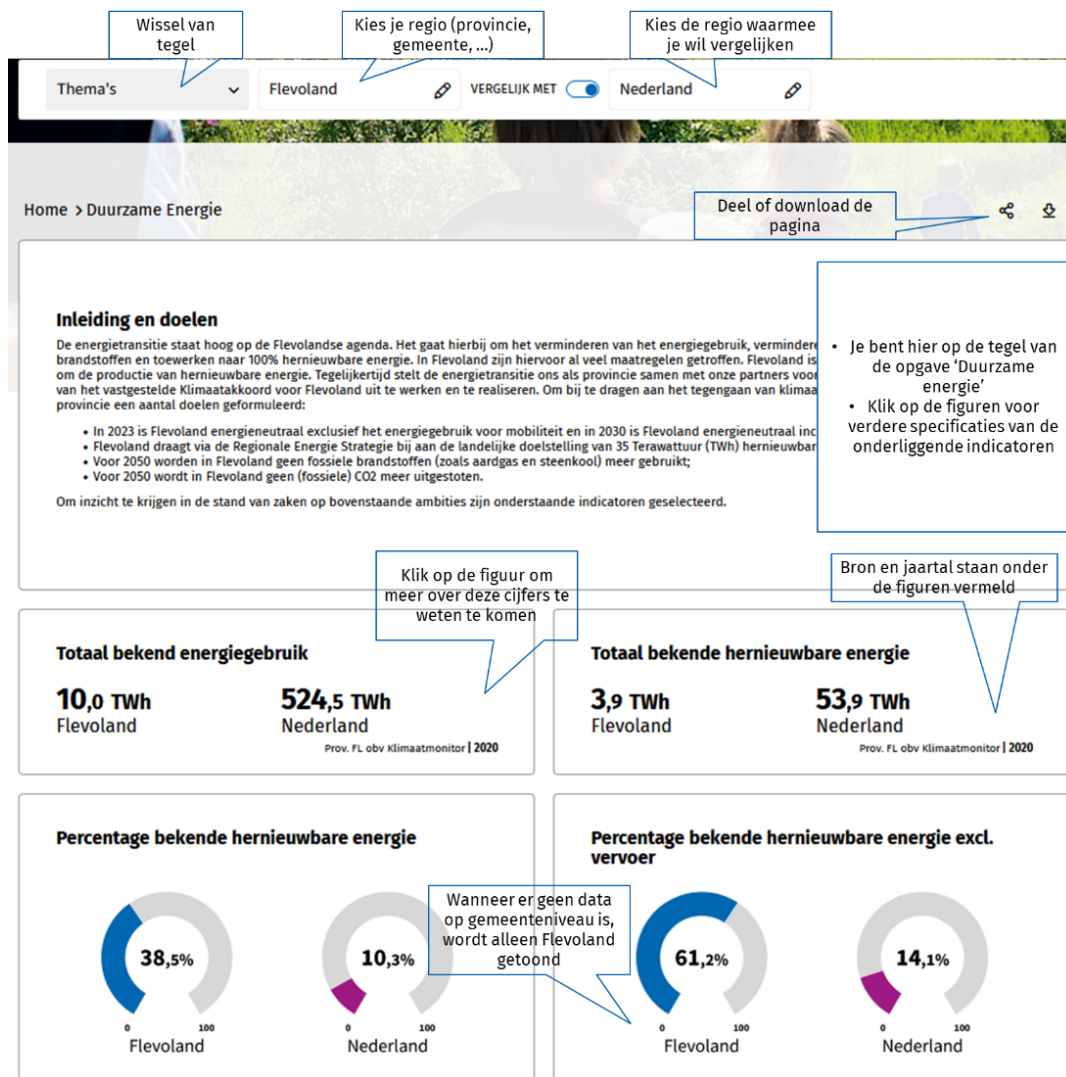
Eén van de specifieke monitors die op Feitelijk Flevoland wordt aangeboden is het dashboard monitor Omgevingsvisie: <https://feitelijkflevoland.nl/dashboard/dashboard-monitor-omgevingsvisie>. Op dit dashboard worden relevante cijfers aangeboden die in verband staan met de ambities van de opgaven van de Omgevingsvisie.

Het dashboard is opgebouwd aan de hand van de 7 opgaven uit de Omgevingsvisie. Op de homepage van het dashboard staan deze opgaven weergegeven als 7 aparte tegels, aangevuld met een tegel die doorverwijst naar het rapport Monitor Omgevingsvisie.

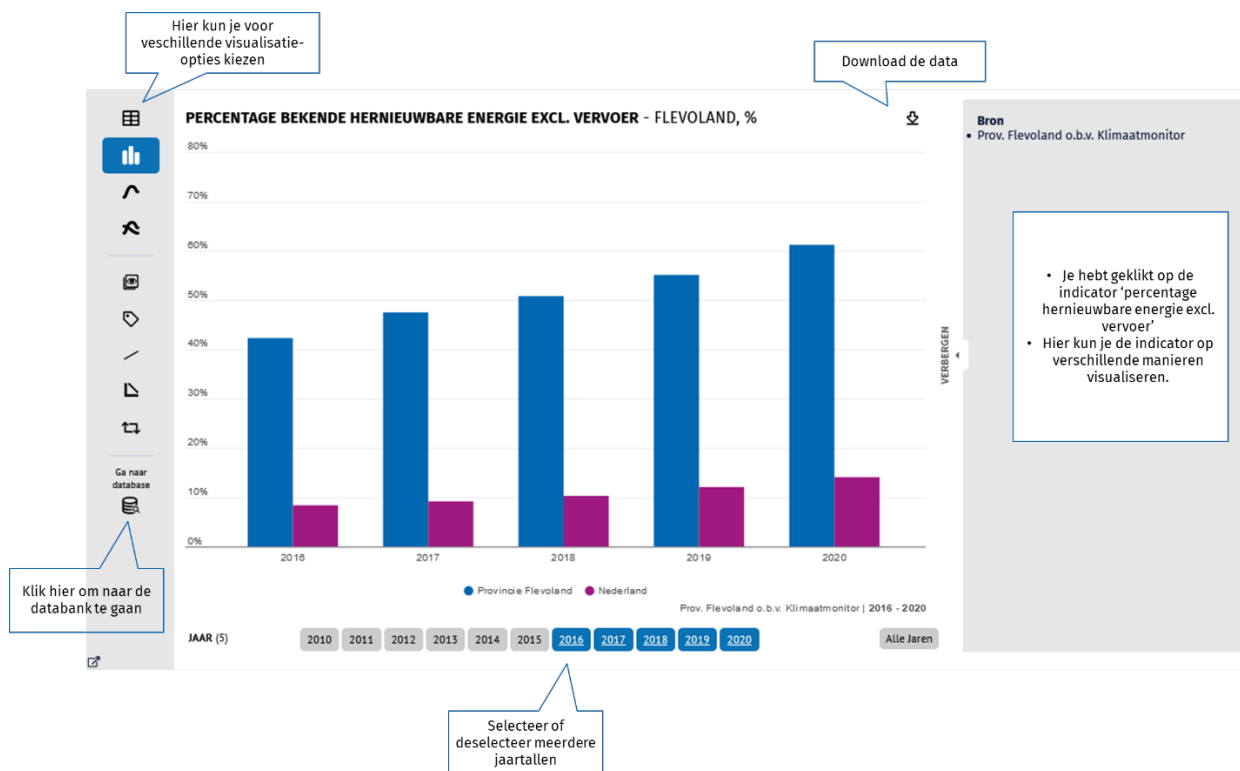
Door op een tegel te klikken, kom je op de grafieken en cijfers behorend bij de desbetreffende opgave.

Tegels

Meer informatie over een specifieke tegel

Databank

